

14 Haziranda yüzbinlerce kadın greve katıldı

14 Haziran 1991'de İsviçre'nin birçok yerinde yüzbinlerce kadın, İsviçre Sendikalar Birliği'nin önderliğinde "eşit işe eşit ücret", "hayatın her alanında ayrımcılığa son" "eşit haklar" şiarıyla greve gittiler

Emine Sarıaslan

14 Haziran 1991'de İsviçre'nin birçok yerinde yüzbinlerce kadın, İsviçre Sendikalar Birliği'nin önderliğinde "eşit işe eşit ücret", "hayatın her alanında ayrımcılığa son" "eşit haklar" şiarıyla greve gittiler.

Bu grevde kadınlar, hayatın birçok alanında uygulanan ayrımcılığa karşı tepkilerini dile getirdiler. Çünkü aynı işi yapan, aynı diplomaya sahip kadın ve erkeğe farklı maaş ödenmekte, kadınlar erke-

klerden yüzde 30 daha az aylık almaktaydılar. Aynı zamanda 1991'de, kadınlar sağlık sigorta primini erkeklerden daha fazla ödemekteydi, çünkü hamilelik, hastalık olarak görülüyor ve sağlık sigortasına pahalıya mal olduğu iddia ediliyordu. Hamile kadınların kurtaj olması için süre belirlenmişti, evlilik yasağı erkeklerin lehine düzenlenmişti. Bu uygulamalara karşı çıkan kadınlar, 14 Haziran 1991 de greve gittiler.

Kadınlar taleplerini sokağa taşıdılar

"Kadın isterse herşey durur" bu grevin sloganıydı. İşini bırakan fabrika işçisi kadınlar, ev kadınları, sağlık görevlisi kadınlar, öğretmenler Basel, Zürich, Bern vb. birçok yerde taleplerini sokağa taşıdılar ve belirlenen ortak saatte buluşarak yürüyüşe geçtiler. Bu eylemlerde,

kadınlar ulus, dil ayrımı yapmadan, kendi talepleri için yanyana, kolkola yürüdüler. Değişik dillerde dağıtılan bildirilerde, taşınan dövizlerde tüm kadınlar birliğe ve mücadeleye çağrıldı. 14 Haziran günü saat 10. 45'te kadınlar buldukları her alanda iş bıraktılar ve oldukları yerde durdular. Bu eylem esnasında trafikteki otobüs ve tramvaylar, fabrikadaki makineler, alışveriş merkezlerindeki kasalar çalışmaz oldu. Ev işi yapan kadınlar, süpürgelerini, bulaşıklarını bıraktılar. Kadınlar bu eylemde, yaşam içindeki güçlerini gördüler ve kendilerine olan güvenlerini pekiştirdiler.

Kadın erkek eşitliği tartışıldı

14 Haziran grevinin ardından, toplumda, kadın erkek eşitliği birçok yönüyle tekrar tartışıldı. Kadınlar ve erkeklerin aynı sigorta primini ödemesi kabul edildi, evlilik yasağında değişime gidildi, kurtaj için

belirlenen süre kaldırıldı ve 1996'da eşitlik yasası yürürlüğe girdi. Bu yasanın yürürlüğe konmasının ardından birçok işyerinde kadınlar işverenin eşit olmayan ödeme uygulamasına karşı dava açtılar ve bu davaların bir çoğu kadınların lehine sonuçlandı. Örneğin Zürich kantonunda 47 hastabakıcı kadına işveren 280 milyon Sfr. ödeme yapmak zorunda kaldı. Aynı başarıyı Basel'de anaokulu öğretmenleri elde etti. Kadınlar kendi haklarını savunmak için politik alanda aktif rol aldılar. 14 Haziran Kadın Grevi, kadınların, haklarını ancak kendi verdikleri mücadele sonucu alacakları gereğini bir kez daha kanıtladı. Bu grev, yürütülecek olan mücadeleye esin kaynağı oldu. Bu nedenle 14 Haziran 1991'den itibaren, her yıl 14 Haziran gününde kadın taleplerini eylemlerle dile getiriyor, gösteri düzenliyor.

Kadınlar kadın grevinin yıldönümünde, gazetemize görüşlerini açıkladılar:

İhtilal DURSUN (üniversite öğrencisi)

Bazen insan kendisi alıyor kararlarını, çıkacağı yolları kendisi seçiyor. Fakat bazen sürükleniyor, birilerini takip etmek zorunda kalıyor ; bazen bir şanslı, bazense bir kurban olabiliyor.Ben takip etmek zorunda kalandanım. 12 yaşında geldim. Sebepleri bir çoğumuzunkine benzer.Elbette insanın ait olduğu topraklardan ayrılması, kopması epey sancılı bir yolculuk, kolay değil. Kalmanın da kolay olmadığı gibi. Yani bu anlar sıkıştırılmış ve hassastır umutlarla düşümler yolları ve bir de korkularla, Hayaller vardır, nelerle karşılaşılacağı belli değildir. Bu ölmek ve yeniden doğmaktır biraz. Başka yerlerde, başka topraklarda yeniden öğrenmek gerekir konuşmayı ve yaşamayı, konuşmayı hiç bilmemek ayrı, unutmak ayrı meseledir. konuşabilmek ve anlayamamak gibi.Baska bir memlekette, hiçbir şeyini bilmediğin ve dilsizliğin bir cografyada yok olmaya yaklaşmak, hatta bütün varoluş anlamlarını yitirmek kolaydır

ve insanı var eden dilidir,iletişimdir. Anlatılmayan herşey bir düğündür, birtiktikçe yükü ağırlaşır insanın, gamı da kederi de ve insan acı çekerek öğrenir hayatı ve diğerlerini. Birazda herşey onun içinde saklıdır. Bütün bu evrelerden geçmek gerekir, anlayabilmek için, insan ömründe birşeyleri bilipite anlatamamanın ne kadar ağır bir yük olduğunu. Hepimiz birer yabancı olarak bunları yaşamak zorunda kalmışızdır ; dilsizliği, kekelemeliği...Bütün bunların içinde kadın nasıl yaşar ? Bir baştaki yolculuk, bir içinde bulunulan, bir de gelecek olan. elbetteki kadın her yerde aynı zorlukları yaşıyor. Her bölümde haksızlıklara uğruyor. Ama buna bir de göçmenlik eklenince, ikiye

katlanıyor sorunları.Buna rağmen asılan başarmaktır.Hem kendin hem de toplum için iyi şeyler yapabilmektir.

(Röportaj: Ender İMREK)

Gülten Şahin. (36 Yaşında ve üç çocuk annesi. Bir büyük restaurantta servis elemanı olarak çalışıyor.)

Kaç yıldır çalışma hayatın içindedin?
17 yaşından beri çalışıyorum.
Hangi iş kollarında çalıştın?
Çok farklı işlerde çalıştım.
Çalışma hayatında iş yeri ile ilgili sorunlar yaşadın mı?
Aslında büyük bir sorun yaşamadım. Yaşadığım en büyük sorun, bir yıl önce çalıştığım işyerinden para alamamıştım. Servis şekli olarak çalışıyordum.
Şu andaki iş yerinde sorun yaşıyor musun?
Sorun yaşamıyorum. Buranın gündüz sorumluluğunu yapıyorum, aslında rahat bir işim var.

İşin çok yorucu mu ve emeğinin karşılığını alamıyor musun?
Hayır işim yormuyor, ama gelen müşterilerin müşkülpesentliği yoruyor beni. Emeğimin karşılığını ise şimdilik alamıyorum. Burası yeni bir iş yeri, benden biraz zaman istediği, öyle anlaşlık ve şimdiki işlerin oturma için bekliyorum.

İşverenle ilgili sorunlar yaşıyor musun?
Hayır, ama bazen farklı düşüncelerden dolayı küçük sorunlar yaşıyorum ama bu da normal bana göre, çünkü her iş yerinde böyle küçük sorunlar olabiliyor, hoş buna sorun da diyemem.
İşini seviyor musun, keyif alıyormusun?
Evet, her gün değişik insanlarla olmak yani farklı insanlar görmek hoşuma gidiyor.
Bu güzel sohbet için çok teşekkürler Gülten. çalışma hayatında ben ve gazetemiz Arkadaş adına sana başarılar diliyoruz.

(Röportaj : Yasemin KAPTAN)

**Bahar KUL
(22 yaşında Hemşire)**
22 yaşındayım, İsviçre Basel'de doğdum 16 yaşından beri çalışıyorum aynı zamanda evliyim şu anda hemşirelik üzerine meslek yapıyorum.

En çok üzüldüğüm konulardan bir tanesi Avrupa'nın göbeğindeki İsviçre'de kadın haklarının çok geri olması kadınlara hamilelik izninin az verilmesinin hiç bir şekilde ne ahlaki ne de insani açıklaması olabilir. İşyerlerinde şeflerin tavır ve davranışları çok olumsuz malum İsviçrede işsizlik ciddi bir sorun korku ve kaygılarımızdan dolayı karşılaştığımız bir çok sorunu sesimizi çıkaramıyoruz bunca haksızlıkta elbette bizlerinde payının olduğunu düşünüyorum küçük kaygılardan dolayı ses çıkarmamayı sumsayı bir marifet sanıyoruz.yaşadığımız sorunlar karşısında sesimizi çıkarmı haklarımızı arar birlik beraberlik içerisinde olursak bir çok sorunun çözümü de beraberinde gelir diye düşünüyorum .

Eflan Uslu (Ev kadını/ torun sahibi)

Türkiye'den Ailemle birlikte1968'de Almanya'ya göç ettiğimizde, dokuz yaşındaydım. Bzde diğer aileler gibi en geç iki yıl sonra dönecektik sözde...Bu nedenle Almanya'da Okula gönderilmedim. Sonra erken yaşta evlendim ve 1974 te İsviçre'ye geldim.Çeşitli branjlarda ütücü-lük, Temizlik işlerinde, tercümanlık ve çeşitli sosyal alanlarda çalıştım. Sonra, üç çocuk annesiyken, en küçük kızım ilkokula başladığı yıl, bende Basel yüksek okulda (HFS-BS.) dört yıllık Sosyal hizmetler eğitimini aldım. En son olarak, uzun zaman LOTSE'de yabancı uyruklu gençlerle okul ve meslek eğitimi olarak çalıştım. Şu an, biraz kendime zaman ayırmaktayım ve yedi aylık torunum Can-Ali ile zamanını keyifini çıkarıyorum.
Kadınlar Grevinin yıldönümü:
14 Haziran 1991'de Kadınlar grevi olduğunda, Kadınlar sığınma yurdunda çalışmaktaydım. Kendim şahsen çocukla-

rim ve rahmetli eşimle birlikte, Basel'de katılmıştık Greve...Sloganımız: Eşit haklar ve görevler, Kadın ve Erkek için (Gleichberechtigung für Frau und Mann) Sıddete hayır. (Halt Gewalt) Kadın isterse, herşey durur. (wenn Frau will, bleibt alles still.) Annelik hakları talebi (Mutterschaftsurlaub) vs. Gibi sloganları şu an aklıma gelenler...

İsviçre Kadınların iş koşulları ve sorunları:
İşsizliğin getirdiği sorunlar, İsviçredeki tüm halkı etkilediği gibi, özellikle yabancıları daha zor durumlara mecbur ediyor. Lisans bilmedikleri, sistemi tanımadıkları için Ataeerik eğitimin getirdiği sistem, kadınların durumunu daha da zorlaştırıyor.

Çünkü bir çok Kadın hakkını savunmasını bilemiyor, daha doğrusu ne gibi haklara sahip olduğunu bilemiyor. Böylelikle kadınların iş konusunda seçici olma şansı olmuyor, Veya onlara bu şans verilmiyor çünkü alternatifleri kalmıyor. Çoğu zaman Kadınımız az bir maaşla çalışabilmeyi bile severek kabul etmekteyiz aile geçimi ni biraz olsun kolaylaştırabilmesi için. Bu oluşmuş ataerik sistem yalnız lisans bilmeyen veya meslek sahibi olmayan Kadınlarımız için geçerli değil, tamamen toplumsal bir sorun. Örneğin meslek hayatında çok başarılı olan kadınlara, yönetim pozisyonu her zaman uygun görülüyor. Çünkü şu soru ortaya çıkıyor : Erkekler kadının iş buyruklarına saygı gösterebilir mi? Aynı durumda bir Erkek için, böyle bir soru asla söz konusu bile olmuyor.

Kadınların payı yokmu , çözüm ne olabilir ?
Kadınların genellikle çok becerikli olduklarına inanıyorum. Kadınlar önce kendilerini ciddiye almalılar, kararı olmalılar. En önemlisi kendilerini geliştirmeliler. Yaşadıkları ortama mümkün olduğu kadar, entegre olmalılar. Kadının doğasına olan annelik içgüdülerinden dolayı, fedakarlık yapmak, bir kadın için çok kolaydır. Fakat fedakarlıklarını sürekli başkaları için değil, kendileri içinde yapabilmeliler. Tabiki Çok iyi eğitilmiş Kadınlarımız da var, örnek olarak gösterilen kadınlarımız. Demek istediğim, bu potansiyel tüm insanlarda mevcut ve bunları değerlendirmeyi öğrenmeliyiz. Bu hakkı kendimize tanımalıyız. Şu anda savunduğumuz, sadece kadın hakları değilinde aslında, biz insan haklarını , lisans bilmedikleri için, bahsettiğim hak insan haklarıdır- kadın erkek hakkı söz konusu olmalıdır anlamında savunuyoruz.
(Röportaj: Cavit Temürtürkan)

EMİNE SARIASLAN

Sosyal danışman /Sosyal Pedagog

Kadın Köşesi

Minare tartışması, Muhammed karikatürü

Uzun bir süredir devam eden, müslüman yabancılar karşı yürütülen kampanyaya bir yenisi daha eklendi. SVP' nin kısa bir süre önce başlatmış olduğu İsviçre'de bulunan camilere minare yapımının yasaklanması kampanyası ile birlikte, müslüman - yabancı düşmanlığı bir kez daha alevlendirildi. Eğer "Gegen den Bau von Minaretten"-minarenin inşasını karşı- insiyatifi referandum için gerekli olan imzayı toplar ise, minarenin inşasının yasaklanması için, yeni yasanın çıkartılması halkın oylamasına sunulacak. Bu insiyatifi oluşturan, sağcı, yabancı düşmanlığı politikası yaparak parsa toplamaya çalışan SVP' ve onun temsilcisi Ulrich Schüller, mayıs ayında kurduğu komite ile halk arasında yabancı düşmanlığını, müslüman - hristiyan düşmanlığı bazında körüklemeye çalışıyor. Komite başına yaptığı açıklamada, internet sayfasında yayınladığı 30 sayfalık açıklamada, İsviçre'de müslüman yabancıların sayısının arttığını, müslüman yabancıların İsviçre için tehlike oluşturduğunu belirterek, İsviçrelileri "düşmanlara" karşı hareket geçmeye, başlattıkları imza kampanyasını desteklemeye çağırıyor. 30 sayfalık açıklamada, müslüman yabancıların İsviçre için tehlike teşkil ettiği, onların entegrasyon diye bir derterinin olmadığını, buraya terörist eylemler yapmak için geldikleri belirterek bu saçmalıkları kanıtlamak için, Türkiye, İngiltere Hollanda vb. ülkelerden alınan örneklerle, modern islamın tanınmış isimlerinden sayılan Musa Mukoshev' den, Hollanda'daki müslümanları eleştiren Ayaan Hirsi Ali'den hatta Tayip Erdoğan'ın okuduğu bir şirden bile alıntı yapılıyor. Frankfurter Allgemeine Zeitung'dan alınan "kim ki minarenin inşasını istiyor burada kalacaktır" sözüne dikkat çekilerek müslüman göçmenlerin İsviçre'ye yerleşerek, hristiyanlığa karşı tehlike oluşturdukları belirtiliyor ve islamın genişlemesi engellenmesi isteniyor. "Wenn wir unsere christlich-abendländische Kultur stärken und den religiösen Frieden sichern wollen, müssen wir die Ausbreitung des Islam bremsen" - Eğer biz hristiyanı -Avrupa kültürünü güçlendirmek ve din barışını güvenli kılmak istiyorsak, islamın gelişmesini frenlemeliyiz" (Eidgenössische Volksinitiative "Gegen den Bau von Minaretten").

Komite Al-Jazeera'nin SVP' nin yürüttüğü bu kampanyaya karşı Katar'dan yaptığı eleştiriyi, islamın dünyayı ele geçirme mücadelesi ve bu nedenle her yere müdahalesi olarak değerlendirilmekte, Al Jazeera'ın internet sayfasındaki açıklamalar savaş çağrısı olarak yorumlanmakta, Auci Arabistan tarafından finanse edilen Al Arabiya'nın internet sayfasındaki kimin yazdığı belli olmayan, batıya ve hristiyanlığı eleştiren yazılar ve Londra'da yayımlanan Al hayat gazetesinin okuyucu mektupları , ön plana çıkartılarak Muhammed karikatürlerinde olduğu gibi, dünya genelinde tekrar suni bir tartışma yaratılmaya çalışılmakta.

Kısaca yukarıda yaptığımız alıntılardan da anlaşılacağı gibi, sorun var olan camilerde minarenin inşa edilip edilmediği değil. Sorun, SVP ve onun gibi düşünenlerin minare inşasını bahane ederek, içlerindeki zehiri kusmasıdır.

Onlar, İsviçre'de her ulustan halkın kardeşce birlikte yaşamasından rahatsız olmaktadır. Son on yıldır balkan ülkelerinden gelen göçmenlere karşı yürütülen, gerici milliyetçi propagandanın yerini, bu gün müslüman -hristiyan düşmanlığı temelinde dayanan dinci-gerici bir propaganda almaktadır. Bu nedenle SVP'nin açmış olduğu imza kampanyasının desteklemeyerek, imza kullanma yetkisine sahip olan kişileri, bu konuda bilgilendirerek imza vermelerini engelleme rek, SVP'nin halk oylamasına gitmesini engelliyebiliriz. Bizler, halkın dini duygularını kendi politik çıkarları için kullanan ve inanç ve din özgürlüğünü hiçe sayan politikacılara karşı, din, dil ulus ayrımı gözetmesizin, yaşadığımız ülkede ki emekçilerin birliğini ön plana çıkarmalıyız.

İngiltere'de, 6 aylık ömrü kaldığı söylenen Grandad John Brandrick (62), işinden ayrılıp malını mülkünü dağıttı, ancak ölmeyince hastane hakkında dava açtı. Royal Cornwall Hastanesi'nde pankreas kanseri teşhisi konulan Brandrick, önce işinden ayrıldı, gıysilerini yardım kuruluşlarına dağıttı ve lüks lokantalarda yiyip içmeye başladı. Ancak doktorlar bir yıl sonra hastalığının ölümcül olmadığını söyledi. Bu esnada evini de satmak zorunda kalan Brandrick, hastane hakkında tazminat davası açarak, "Öleceğimi zannedip kendime sadece cenaze için bir takım, bir gömlek ve bir kravat ayırmıştım. Hayatınızın kurtulmuş olması sizi rahattılıyor, ancak küpünüz dolu değilse hayatın zevklerinden faydalanamazsınız" dedi.

Elbistan , Ekinözü / Aşağı içmeler' de Parsellenmiş , tapulu Ve 4 kata kadar ruhsatlı

SATLIK ARSALAR

(Veysi Ağa'nın yeri) İrtibat için :

Elbistan: Çocukları Ahmet ve Kardaşları, Tel: 0533 367 75 44 , 0533 367 75 45
İsviçre: Dursun DENİZ, Tel: 079 643 09 33

6 ayım kaldı diye her şeyini sattı ölmeyince davacı oldu

DİZİ YAZI: "İşyerinde haklarınızı biliyormusunuz"? (8)

Gazetemizin bir önceki sayısında Mobbing'i tanımlayıp, Mobbing'e iten unsurları ele aldık. Bu bölümde ise, Mobbing'in çalışanlar üzerinde bıraktığı etkiler ve Mobbinge karşı neler yapılabilir konusunu işleyeceğiz. Konumuza girmeden önce, Mobbing'in tanımını bir kez daha veriyoruz.

Mobbing'in Türkçe karşılığı " İşyeri içi Psikolojik Şiddet" olarak geçmektedir. İşyerinde birilerinin, diğer birileri üzerinde psikolojik baskı kurması, haklarını gasp etmesi, kötü davranmasıdır.

Mobbing ve İşçiler Üzerinde Bıraktığı Etkiler

Mobbing kurbanlarında görülen tepkiler ve rahatsızlıklar üç aşamadır: Birinci aşamada kurbanın sinir sistemi yıprandığı için uyku düzeni bozulur. Konsantrasyon bozukluğu yaşar, korku halindedir ve depresyonlar başlar. Bu aşama sonrasında stres kaynaklı mide şikayetleri, yorgunluk, alınganlık, baş ve sırt ağrıları, boyun ve eklem ağrıları meydana gelir. Üçüncü aşamada da sosyal anlamda sorunlar yaşamaya başlanır. Bu aşamadaki kişi; yalnızlık, günlük hayattaki zorlukların üstesinden gelememe, özgüven kaybı gibi sorunlar yaşamaya başlar.

Mobbinge Karşı Ne Yapılabilir?

Mobbinge nasıl başa çıkılacağını öğrendiğiniz standart bir reçete yoktur. Ama iş yasalarna göre işveren çalışan kişilik haklarına saygı

duymalı, korumalı ve sağlığını dikkate almalıdır. Aynı zamanda kişilik haklarını koruyacak önlemler almalıdır.

Mobbing Kurbanları Kendilerini Aşağıda Anlatılan Şekilde Savunabilirler:

- Mobbing baskılarına karşı reaksiyonun hemen gösterilmesi gerekir. Ne kadar çok beklentilerle çatışmaların çözümü de o kadar zor olur.
- Dellilerin toplanması gerekir. Örneğin; konuşma notları, e-mailer.
- İşyerinde Mobbing olaylarını, zamanını ve mobbingi yapan kişilerin isimlerini içeren bir günlüğün tutulması çok faydalıdır.
- Eğer Mobbingden dolayı sağlık problemleri oluştuysa doktora gidilmeli ve rahatsızlıklar anlatılıp rapor alınmalıdır. Eğer buna rağmen işveren gerekli tedbirleri almazsa işçinin ideli

taahhütlü mektupla işverenin, işçinin şahsını korumakla yükümlü olduğunu hatırlatması gerekir.

- Bu da işe yaramazsa işveren size yardımcı reddettiği sürece siz de çalışmayı reddedebilirsiniz. Çünkü bu durumda yasaya göre işverenin kendisi hatalıdır. Size rahat bir iş ortamı sağlayamamaktadır ve işe gitmediğiniz halde maaşınızı ödemek zorundadır.
- Eğer işveren bu durum karşısında çıkışınızı vermişse büyük bir ihtimalle bu çıkış haksız yere verilmiştir.
- Çıkışınızı kendiniz vermeyin. Ama başka bir çıkış yolu bulamıyorsanız da doktorunuza Mobbingden dolayı çıkış verdiğinizin belirterek, sağlık sorunlarınızdan dolayı artko o işte çalışamayacağınızı içeren bir rapor alın, yoksa kendiniz çıkışınızı verdiğiniz için işsizlik sigortasından belli bir dönem maaş alamazsınız

